

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 211/2011-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 9. júna 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ľ. H. a R. H., obaja bytom B., zastúpených advokátom JUDr. E. Š., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Cb 27/99 a jeho uznesením zo 4. novembra 2008, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 172/2008 a jeho uznesením z 29. januára 2009 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 22/2009 a jeho uznesením zo 16. decembra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ľ. H. a R. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. marca 2011 doručená sťažnosť L. H. a R. H. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 3 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 34 Cb 27/99 a jeho uznesením zo 4. novembra 2008, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 172/2008 a jeho uznesením z 29. januára 2009 a postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Obdo V 22/2009 a jeho uznesením zo 16. decembra 2010.

2. Zo sťažnosti vyplýva:

a) *„Sťažovatelia sa ako žalobcovia 1. a 2 rade domáhali žalobou podanou na Krajskom súde v Bratislave dňa 23. 03. 1999 proti žalovanému D., B. určenia, že vylúčenie žalobkyne v 1. rade z D. na základe uznesenia menovaného družstva zo dňa 24. 03. 1995 je neplatné a určenia, že účinky prevodu členských práv zo žalobcu 1. a žalobcu 2 ako prevádzajúcich na žalobcu 3. a žalobcu 4 ako nadobúdateľov nastali dňa 02. februára 1999...*

Rozsudkom zo dňa 19. 12. 2001 sp. zn. 34 27/99-102 Krajský súd... žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. Proti citovanému rozsudku podali žalobcovia v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Najvyšší súd SR rozsudkom sp. zn. 7 Obo 54/02-127 zo dňa 15. 05. 2003 rozhodol o odvolaní žalobcov tak, že napadnutý rozsudok Krajského súdu... zo dňa 19. 12. 2001 sp. zn. 34 27/99-102 zmenil v časti, ktorou bolo rozhodnuté o zamietnutí žaloby o určení neplatnosti vylúčenia žalobkyne v 1. rade, tým, že určil že vylúčenie žalobkyne v 1. rade z D., B. na základe uznesenia členskej schôdze zo dňa 24. 03. 1995 je neplatné. Vo zvyšnej časti (určenia účinkov prevodu členských práv) napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na nové konanie Krajskému súdu... Proti predmetnému rozhodnutiu odvolacieho súdu podal žalovaný dňa 31. 07. 2003 dovolanie o ktorom rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom zo dňa 19 júla 2005 sp. zn. Obdo V 65/2003,

ktorým dovolanie zamietol. Najvyšší súd vrátil vec Krajskému súdu na ďalšie konanie v časti petitu žaloby o určenie, že nastali účinky prevodu členských práv zo žalobcov 1, 2 na žalobcov 3, 4. Od roku 2005 KS v Bratislave vo veci efektívne nekonal.“

b) „Dňa 04. 11. 2008 KS... bez predchádzajúceho upovedomenia a možnosti vyjadrenia žalobcov konanie zastavil na pojednávaní zo dňa 04. 11. 2008. Svoje rozhodnutie súd odôvodnil tým, že v priebehu konania došlo k rozhodnutiu o zrušení žalovaného likvidáciou. Podľa výpisu z obchodného registra OS Bratislava I. v Bratislave o zápise žalovaného súd zistil, že D. v likvidácii bol dňom 24. 10. 2008 vymazaný z obchodného registra a neexistencia žalovaného subjektu patrí medzi neodstrániteľné prekážky konania.

Proti predmetnému uzneseniu podali sťažovatelia v zákonom stanovenej lehote riadne odôvodnené odvolanie...

O odvolaní sťažovateľov rozhodol Najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Obo/172/2008-207 zo dňa 29. januára 2009. Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil...

Sťažovatelia podali v zákonom stanovenej lehote dovolanie, ktoré riadne odôvodnili. Prípustnosť dovolania v prejednávanej právnej veci odôvodnili podľa ust. § 237 písm. f) O. s. p., podľa ktorého možno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Sťažovatelia namietali, že odôvodnení absentuje vyjadrenie odvolacieho súdu k jednotlivým odvolacím dôvodom uvedeným v odvolaní, pričom tieto mal odvolací súd skúmať každý osobitne...

Z odôvodnenia Najvyššieho súdu nie je vôbec zrejmé, ktoré z navrhovaných dôkazov vykonal, ako ich hodnotil a ktoré vôbec nevykonal. V tomto smere sťažovatelia poukázali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné...

O dovolaní sťažovateľov rozhodoval Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 16. decembra 2010. Dovolací súd dovolacie konanie zastavil.“

3. Podľa názoru sťažovateľov „Dovolací súd sa vo svojom rozhodnutí nezaoberal konkrétnymi dôvodnými dovolania a konanie zastavil. Dovolací súd konanie zastavil odvolajúc sa na stav zápisov v obchodnom registri, pritom neprihliadol na konkrétne námietky účastníkov týkajúce sa protiprávnosti uvedeného stavu...“.

4. Sťažovatelia svojou sťažnosťou „*namietajú nie len neodôvodnenosť arbitrárnosti a ústavnú nezlučiteľnosť záverov všeobecných súdov ale aj procesný postup všeobecných súdov, ktorým boli porušené práva sťažovateľov a nezlučiteľnosť takéhoto postupu s ochranou práv garantovaných ústavou a kvalifikovanými medzinárodnými zmluvami*“.

5. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol nálezom, že ich základné práva „... *podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... podľa čl. 46 ods. 1 ústavy... v spojení s čl. 1 ústavy..., podľa čl. 47 ods. 2 ústavy SR a čl. 37 ods. 3 Listiny..., čl. 48 ods. 2 ústavy SR..., podľa čl. 14 Dohovoru... v spojení s článkom 6 ods. 1 Dohovoru..., podľa článku 36 ods. 1 Listiny..., podľa čl. 38 ods. 2 listiny..., podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru..., podľa čl. 47 Charty základných práv európskej únie... uznesením najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Obdo V 22/2009 zo dňa 16. decembra 2010, uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo/172/2008-207 zo dňa 29. januára 2009, uznesením KS Bratislava sp. zn. 34 Cb 27/99 zo dňa 4. novembra 2008 a ich postupom porušené bolo*“. Ďalej navrhli, aby ústavný súd „*uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 ObdoV22/2009 zo dňa 16. decembra 2010, uznesenie Najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo/172/2008-207 zo dňa 29. januára 2009, uznesenie KS Bratislava sp. zn. 34 Cb 27/99 zo dňa 4. novembra 2008*“ zrušil a vec vrátil „*Okresnému súdu Bratislava I. na ďalšie konanie*“. Žiadali priznať „*primerané finančné zadostučinenie vo výške 10 000,- EUR*“ pre každého z nich a zaplatiť im trovy konania. Taktiež žiadali odložiť vykonateľnosť namietaných rozhodnutí všeobecných súdov.

6. Sťažovatelia k sťažnosti pripojili namietané rozhodnutia krajského súdu (uznesenie č. k. 34 Cb 27/99-199 zo 4. novembra 2008), najvyššieho súdu ako súdu odvolacieho (uznesenie sp. zn. 6 Obo 172/2008 z 29. januára 2009) a rozhodnutie najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľov (uznesenie sp. zn. 1 Obdo V 22/2009 zo 16. decembra 2010).

II.

7. Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený konať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv

alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Sťažovatelia sa domáhali toho, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie označených základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom a chartou uznesením krajského súdu sp. zn. 34 Cb 27/99 zo 4. novembra 2008, uzneseniami najvyššieho súdu sp. zn. 6 Obo 172/2008 z 29. januára 2009 a sp. zn. 1 Obdo V 22/2009 zo 16. decembra 2010, a tiež toho, aby ústavný súd tieto uznesenia zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie okresnému súdu (bod 5).

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 127 ústavy je systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne. Z toho vyplýva, že ústavný súd zásadne nemá právomoc rozhodovať o takých sťažnostiach, o ktorých je oprávnený podľa platných právnych predpisov rozhodovať iný (všeobecný) súd.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného

práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

12. Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nebolo v jeho právomoci preskúmanie napadnutého uznesenia krajského súdu preto, lebo na základe podaného odvolania patrilo do právomoci najvyššieho súdu. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia proti (v sťažnosti) namietanému uzneseniu krajského súdu č. k. 34 Cb 27/99-199 zo 4. novembra 2008 podali riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Obo 172/2008 z 29. januára 2009. Ústavný súd preto nemá právomoc na konanie o tej časti sťažnosti, v ktorej sa namieta porušenie práv sťažovateľov predmetným uznesením krajského súdu.

13. Sťažovatelia sa vo svojej sťažnosti domáhali aj vyslovenia porušenia označených základných práv a práv (bod 5), najmä však základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru (tiež v spojitosti s čl. 47 charty), ako aj základného práva, aby sa ich vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v ich prítomnosti a aby sa mohli vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom, zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 22/2009 zo 16. decembra 2010, ktorým konanie o dovolaní sťažovateľov zastavil.

14. Podľa ustáleného právneho názoru ústavného súdu účelom práva na súdnu a inú právnu ochranu vrátane práva na spravodlivé konanie je zaručiť každému prístup k súdu. Tomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny), ako aj právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa

stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v súdnom konaní. Takýmto predpisom je v okolnostiach danej veci Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „OSP“).

15. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súčasťou práva na spravodlivý súdny proces nie je to, aby účastník konania bol v akomkoľvek konaní pred všeobecným súdom úspešný vrátane odvolacieho konania či konania o dovolaní. Z toho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania. Procesný postoj účastníka konania zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť všeobecného súdu akceptovať jeho návrhy, procesné úkony a obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Všeobecný súd je však povinný na všetky tieto procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom účastník konania uplatňuje svoje nároky alebo sa bráni proti ich uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu (IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07). Rovnako ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

16. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

17. Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku (odvolania či dovolania) uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného odvolania či dovolania vôbec boli naplnené.

18. Pokiaľ sťažovatelia namietali porušenie označených práv predmetným uznesením najvyššieho (dovolacieho) súdu, v sťažnosti vychádzali v zásade z dôvodov, ktoré uviedli aj v podanom dovolaní (ako aj v odvolaní, pozri bod 6) a ktorými sa dovolací súd zaoberal len čiastočne (napr. odôvodnením neodstrániteľnej prekážky konania, kvalitou odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia), a to v rámci limitu daného mu procesnými predpismi pri jeho prerokúvaní. Dovolací súd dovolanie sťažovateľov posúdil ako také, o ktorom nemôže konať pre neodstrániteľnú procesnú podmienku konania spočívajúcu v nedostatku spôsobilosti odporcu v spore byť účastníkom konania, pre ktorú všeobecné súdy nemohli pokračovať v konaní a zaoberať sa vecou samou.

19. V tejto súvislosti ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy,

ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

20. Právo na súdnu ochranu (ako aj právo na spravodlivé súdne konanie) sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacieho konania. V dovolacom konaní procesné podmienky vo všeobecnosti upravujú ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z ustanovenia § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 OSP. V posudzovanom prípade *„dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky dovolacieho konania“*. V rámci skúmania podmienok konania (§ 103 OSP) najvyšší súd zistil existenciu neodstrániteľnej podmienky konania, a preto dovolacie konanie podľa § 104 ods. 2 OSP zastavil.

21. Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. I Obdo V 22/2009 zo 16. decembra 2010, ktorým dovolacie konanie zastavil. Nezistil pritom žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup tohto súdu nemajúci oporu v zákone. V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd po oboznámení priebehu a výsledkov prvostupňového a odvolacieho konania v podstatnom uviedol:

„Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená, spôsobilosť subjektu mať procesné práva a povinnosti. Ide teda o procesnú subjektivitu. Občiansky súdny poriadok v § 19 stanovuje, že spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Zákon teda odkazuje na hmotné právo. Procesnoprávna subjektivita, preto splýva zo subjektivitou hmotnoprávnou. Otázku hmotnoprávnej subjektivity rieši predovšetkým Občiansky zákonník v spojitosti s Obchodným zákonníkom. Spôsobilosť mať práva a povinnosti majú aj právnické osoby (§ 18 ods. 1 Občianskeho zákonníka), medzi ktoré patria aj družstvá. Túto spôsobilosť majú

od svojho vzniku (zápisom do obchodného alebo iného zákonom predpísaného registra, alebo inak podľa osobitného zákona) a zaniká až dňom ich zániku (výmazom z príslušného registra, alebo spôsobom určeným v osobitnom zákone). Podľa § 254 ods. 1 Obchodného zákonníka družstvo zaniká výmazom z obchodného registra.

Z obsahu spisu vyplýva, že uznesením Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 19. 10. 2006 pod č. k. 33 Exre 354/2006-16 Dr 177/B súd zrušil D. B., s likvidáciou a vymenoval za likvidátora T. V. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 16. 11. 2006. Po ukončení likvidácie ku dňu 24. 10. 2008 došlo k výmazu z Obchodného registra D. v likvidácii, B., zapísané v Obchodnom registri oddieli Dr. vo vložke... Týmto dňom žalovaný stratil spôsobilosť byť účastníkom konania.

Keďže k zániku žalovaného došlo pred začatím dovolacieho konania a nedostatok spôsobilosti byť účastníkom konania je neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, a pre túto vadu nemôže súd konať vo veci. Najvyšší súd Slovenskej republiky konanie o dovolaní žalobcov 1/ a 2/... zastavil.

K dôvodom, ktoré žalobcovia 1/ a 2/ uviedli v dovolaní Najvyšší súd považuje za potrebné ešte uviesť, že podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vyloží, ktoré skutočnosti považuje za preukázané, a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal i ďalšie dôkazy a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Toto zákonné ustanovenie je potrebné z hľadiska práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na spravodlivé súdne konanie, vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (rozsudok ESHP vo veci Garcia Ruiz v. Španielsko z 21. januára 1999, § 26) tak, že v rozhodnutí súdu musia byť uvedené dostatočné dôvody, na základe ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností, každej veci. Judikatúra ESHP, teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (napr. rozsudky ESHP vo veciach Georgidias c. Grécko 29. mája 1997 a Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1988). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami,

argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (rozsudok ESLP vo veci Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993).

Podľa názoru dovolacieho súdu vzhľadom na to, že došlo k zániku žalovaného výmazom z obchodného registra, čím nastala neodstrániteľná prekážka podmienky konania, pre ktorú súd nemohol pokračovať v konaní a zaoberať sa vecou samou, súdy postupovali v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi s § 157 ods. 2 O. s. p. a relevantnej judikatúry ESLP, ktorou sú pri svojom rozhodovaní tiež nespochybniteľne viazaný.“

22. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného konštatuje, že v dovolacom konaní nedošlo k odňatiu možnosti preskúmania napadnutého výroku odvolacieho súdu, pretože najvyšší súd postupoval v súlade s procesnoprávnymi predpismi a zastavil konanie o dovolaní proti rozhodnutiu odvolacieho súdu z dôvodu neodstrániteľného nedostatku podmienky konania. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol znamenať odopretie prístupu k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku. Rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 1 Obdo V 22/2009 zo 16. decembra 2010 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov a nejde o arbitrárne rozhodnutie nezlučiteľné s aplikovanými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku (ako aj Obchodného zákonníka).

23. Z uvedených skutočností vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je taký vzťah, ktorý by odôvodňoval prijatie sťažnosti na ďalšie konanie po jej predbežnom prerokovaní. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

24. Vzhľadom na tento záver (body 22 a 23) ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť ani medzi postupom a rozhodnutím dovolacieho súdu a sťažovateľmi namietaným porušením základných práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny, čl. 47 ods. 3 ústavy a čl. 37 ods. 3 listiny, práva na verejné pojednanie ich záležitosti v primeranej lehote

nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 v spojení s čl. 14 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý proces podľa čl. 47 charty. Keďže najvyšší súd konal v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, nemohlo tiež dôjsť jeho postupom k sťažovateľmi namietanému porušeniu ustanovení čl. 1 ústavy. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

25. Sťažovatelia ďalej namietali porušenie nimi označených práv zaručených ústavou a listinou, ako aj práv zaručených dohovorom a chartou postupom najvyššieho súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 6 Obo 172/2008 a jeho uznesením z 29. januára 2009, ktorým o odvolaní sťažovateľov proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 34 Cb 27/99 zo 4. novembra 2008 odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu potvrdil.

26. Najvyšší súd (ako odvolací súd, pozn.) v úvode namietaného uznesenia najskôr podrobne opísal skutkový a právny stav, z ktorého vychádzal krajský súd, a oboznámil odvoláciu argumentáciu sťažovateľov (pozri bod 6). Svoje faktické (skutkové) a právne závery formuloval takto:

„Najvyšší súd... ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.) prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov 1/ a 2/ nie je dôvodné.

Podľa § 19 O. s. p. spôsobilosť byť účastníkom konania má ten, kto má spôsobilosť mať práva a povinnosti, inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Žalovaný je právnickou osobou zapísanou v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I v oddieli Dr. vložka číslo...

Podľa § 20a ods. 2 Občianskeho zákonníka právnická osoba zapísaná v obchodnom registri alebo v inom zákonom určenom registri zaniká dňom výmazu z tohto registra, pokiaľ osobitné zákony neustanovujú inak.

Podľa § 107 ods.4 O. s. p. ak po začatí konania zanikne právnická osoba, súd pokračuje v konaní s jej právnym nástupcom, a ak právneho nástupcu niet, súd konanie zastaví.

Súd prvého stupňa zistil, že žalovaný bol dňom 24. októbra 2008 vymazaný z obchodného registra Okresného súdu Bratislava I bez právneho nástupcu. To znamená, že žalovaný stratil spôsobilosť mať práva a povinnosti a spôsobilosť byť účastníkom konania. Nedostatok právnej spôsobilosti je neodstrániteľnou prekážkou občiansko-súdneho konania. Súd prvého stupňa nemohol ďalej konať so žalovaným ako účastníkom konania, ktorý výmazom z obchodného registra už neexistuje. Vecne správne potom podľa prvej vety § 104 ods. 1 O. s. p. konanie zastavil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky z uvedeného dôvodu napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa podľa § 219 O. s. p. potvrdil ako vecne správne.

K odvolacím dôvodom odvolací súd poznamenáva, že zo spisových dokladov nemožno dospieť k záveru o tom, že je nezhoda medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom. Preto odvolací súd nevyhovел návrhom žalobcov na podanie návrhu podľa § 200a O. s. p. Súčasne upozorňuje, že konanie vo veciach obchodného registra môže registrový súd začať aj bez návrhu (§ 200a ods. 2 O. s. p.).“

27. Z obsahu sťažnosti (a k nej pripojených písomností) vzťahujúceho sa aj na túto jej časť vyplýva, že jej podstatou je nesúhlas sťažovateľov s nedostatočne vykonaným dokazovaním [súdy (teda aj odvolací súd) sa nezaoberali nimi navrhovanými dôkazmi] a tiež ich nesúhlas s nedostatočne odôvodnenými rozhodnutiami súdov („absentuje vyjadrenie... k jednotlivým odvolacím dôvodom...“) a s právnym názorom najvyššieho súdu, teda s jeho interpretáciou a aplikáciou príslušných zákonných ustanovení v ich právnej veci. Sťažovatelia predovšetkým nesúhlasili so záverom všeobecných súdov o sťažovateľmi deklarovanej „nezhode medzi zápisom v obchodnom registri a skutočným stavom“ a z neho vyplývajúcej aplikácie ustanovení § 104 OSP (pozri tiež body 2 a 3).

28. Ústavný súd konštatuje, že v danej veci nezistil, že by napadnutý postup a rozhodnutie odvolacieho súdu sp. zn. 6 Obo 172/2008 z 29. januára 2009 boli svojvoľné a že by zasahovali do práv sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Podľa názoru ústavného súdu právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôže byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania. Navyše treba uviesť, že z pohľadu ústavného

súdu nemožno skutkové a právne závery najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu považovať za arbitrárne alebo zjavne neopodstatnené.

29. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ďalej konštatuje, že najvyšší súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia podstatné pre posúdenie veci interpretoval a aplikoval, a jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, a preto aj celkom legitímne a právne akceptovateľné. Vzhľadom na aplikáciu príslušných ustanovení zákona (Občianskeho súdneho poriadku a Občianskeho zákonníka) je namietané uznesenie najvyššieho súdu aj náležite odôvodnené. Ústavný súd považuje postup najvyššieho súdu pri preskúmaní rozhodnutia krajského súdu za legitímny a vylučujúci možné porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (pričom poukazuje aj na svoje právne názory a závery uvedené v bodoch 22 a 23). Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením označeného práva, a preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľa v tejto časti vo vzťahu ku krajskému súdu odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. K sťažovateľmi namietanému porušeniu ďalších základných práv zaručených ústavou a listinou a práv zaručených dohovorom a chartou (bod 5) postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu ústavný súd pri odôvodňovaní odmietnutia tejto časti sťažnosti poukazuje na svoje právne názory a závery, ktorými odmietol sťažovateľmi namietané porušenie týchto práv v dovolacom konaní (bod 24) poukazujúc, že nezistil prípadný dôvod oprávňujúci ho zasiahnuť do právneho názoru a záverov najvyššieho súdu, prípadne ich revidovať. Podľa názoru ústavného súdu odôvodnenie najvyššieho súdu obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia (a aj interpretácia) príslušných ustanovení všeobecne záväzného predpisu (Občianskeho súdneho poriadku, Občianskeho zákonníka), ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľov v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neopodstatnenosti.

31. Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa už ich ďalšími návrhmi nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júna 2011